

# “Osmanlı Misyonu” ve 28 Şubat’ın Zaafları ve İmkanları

28 Şubat “postmodern darbe”nin üzerinden beş yıl geçti. Ancak 28 Şubat’a ilişkin yapılan değerlendirmeler, bu “süreç”in ne olduğu, niçin yaşandığı konusunda açıklık ve netlikten bir hayli uzak. Üstüne üstlük 28 Şubat hakkında ne kadar çok konuşursak, o kadar çok kafamız karışıyor.

Görüldüğü gibi 28 Şubat’ın ne olduğu ve ne olmadığı konusunda çok belirgin bir “muğlaklık” ve “kafa karışıklığı” var. Bu durum, bizzat 28 Şubat projesinin asla gözardı edilmemesi gereken (ama Türkiye’de fena halde gözardı edilen) küresel bağlamları, gerekçeleri ve uzantıları olan *postmodern bir proje* olmasından kaynaklanıyor.

Hem “Postmodern”,  
Hem “Darbe”, Kafa Karıştırıyor

28 Şubat’ın muğlaklığı ve kafa karışıklığı her şeyden önce bu sürecin tanımlanmasında karşımıza çıkıyor. “Postmodern darbe” tanımlaması, hem yapılan işin mahiyeti, hem de artık nasıl bir çağda yaşadığımız konusunda çok önemli ipuçları veriyor bize. “28 Şubat kadrosu”nun önemli isimlerinden emekli general Erol Özkasnak’ın 28 Şubat süreci konusunda yapılan “postmodern darbe” tanımlamasının yerinde bir tanımlama olduğunu belirtmesi ve “postmodern darbe” tanımını, tasarlanan bir projenin, “kimse’nin burnunun kanatılmasından, tereyağından kıl çeker gibi hayata geçirilmesi” olarak açıklaması, sanırım, her şeyi açıklamaya yetiyor olsa gerek. Gerçekten de ortada bir askerî darbe yok; ama askerî darbeden çok daha etkili ve nüfuz edici bir “eylem”, daha doğrusu

su belli bir zamana veya sürece yayılan kapsamlı bir proje var.

28 Şubat projesinin tanımındaki muğlaklık ve kafa karışıklılık özelliği, aynı zamanda çağımıza hakim olan muğlaklık ve kafa karışıklığının doğal (=kaçınılmaz) bir sonucudur. Hem postmodern, hem de darbe sözcüklerinin yan yana gelmesi paradoksal bir şey. Çünkü darbe, doğrudan modern’le ilgili ve ilintilidir. Askerî bir darbenin aktörleri de, hedefleri de, muhatapları da belirgindir; açık ve nettir; muğlak, gizli, örtük, dolaylı, anlaşılabilir ve kafa karıştırıcı değildir. Dolayısıyla modern bir duruma tekabül eden bir askerî darbenin “postmodern darbe” olarak adlandırılması, yeni bir şeydir ve yeni bir durumla karşı karşıya olduğumuzun işaretidir.

İşte bu yeni durumun adı, postmodern durum’dur. Postmodern durum’u, modern durumla ilişkisi veya ilişkisizliği açısından anlayabilir ve anlamlandırabiliriz ancak.

Modern Hegemonya’dan Ya da  
“Böl, Parçala, Yut”tan...

Modern de, postmodern de, Batı’ya özgüdür; Batılıların ürettiği iki farklı tecrübedir. Bu iki tecrübeyi Batı ve diğerleri arasındaki ilişkilerin nasıl tezahür ettiğine

bakarak açıklayabilir ve netleştirebiliriz.

Modernlik, temelde, Batı Avrupa toplumlarına özgü bir tecrübedir. “Modern dönem”de, Avrupalı ülkelerin dünyanın tüm diğer ülkeleriyle kurdukları ilişki biçimi, en iyi şekilde açık kolonyalizm örneğinde kendisini gösterir. Modern dönemde Avrupalılar, büyük ölçüde mekan kontrol ve kolonize etmişler; sadece kendi topraklarıyla yetinmeyip başka kıtaları da işgal ederek sömürgeleştirmişlerdir.

Oysa postmodern tecrübe, daha çok Amerika’nın ürettiği bir tecrübedir. “Postmodern dönem”de mekana ilaveten zamanda kolonize edildi. Mekan mesafesi ortadan kalktı. Yakın ve uzak, iç/eri ve dış/arı, orası ve burası arasındaki sınırlar büyük ölçüde anlamsızlaştı. Cins düşünür Paul Virilio’nun deyişiyle “coğrafyanın sonu” gerçek oldu, tek başına coğrafi önceliklerle ve argümanlarla uluslararası siyaseti açıklamak ve dolayısıyla anlayabilmek ve anlamlandırabilmek handiyse imkânsızlaştı. O yüzden ABD eski Başkanı Bill Clinton, “iç politika ile dış politikayı birbirinden ayırmak, ayrı düşünmek ve ayrı yapmak mümkün değildir” demişti. Ve yine bu nedenledir ki, Başkan seçilmeden önce Amerika siyasetinin önceliğini dış politika’dan iç-

politikaya vermeye çalışacağını vadeden Clinton, Başkan seçildikten sonra, seçimlerde vadettiği politikanın tam tersini uygulayarak, bütün bir küre'yi, dünyayı Amerikan siyasetinin arenası, faaliyet alanı haline getirmek zorunda kaldı.

Bu geliştirdiğim argümanların, 28 Şubat sürecinin neden sadece

adlandırılan örtük kolonyalizm biçimi egemendir.

Modern dönemde Avrupalılar, sömürgeleştirdikleri ülkeleri kendilerine açıkça bağımlı hale getirmişlerdi. Modern dönemde Avrupalı hegemonların benimsedikleri strateji, "parçala, böl ve yut" stratejisi. *Postmodern dönemde, modern dönemdeki bu açık ve tek ta-*

**Modern dönemde Avrupalılar, sömürgeleştirdikleri ülkeleri kendilerine açıkça bağımlı hale getirmişlerdi. Modern dönemde Avrupalı hegemonların benimsedikleri strateji, "parçala, böl ve yut" stratejisi.**

ulusal güç ve çıkar odaklarını ilgilendiren bir proje olmadığını, küresel bir proje olduğunu çok açık ve net bir şekilde ortaya koymamızı kolaylaştıracağına özellikle dikkat çekmek istiyorum.

Yalnızca siyasetin değil, kültürün, ekonominin ve hemen her şeyin de "coğrafyanın sonu" gerçeğinden nasibini aldığını, yakın ve uzak, iç/eri ve dış/arı, orası ve burası arasındaki sınırların büyük ölçüde anlamsızlaştığını televizyon örneği ile çok daha net bir şekilde açıklayabilmek mümkün: Televizyon, postmodern durumun sınırları ortadan kaldıran ve zamanın kolonize edilmesini mümkün kılan özelliklerini çok iyi temsil eder: Artık dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan bir olayı, herhangi bir anda dünyanın en ücra köşelerine ulaştırabilmek; hatta "naklen savaş yayını" yapabilmek mümkün hale gelmiştir. Körfez Savaşı ve Afganistan operasyonu bunun en somut örnekleridir. Yani postmodern dönemde açık kolonyalizm değil, yeni-sömürgecilik olarak da

*raflı bağımlılık yerini örtük ve çift yönlü bağımlılığa terketmiştir.* Postmodern dönemde Batılı hegemonik güçlerin başvurduğu stratejide sadece bir "u" harfi kadar ama derinlemesine nüfuz edici bir değişiklik yaşandı ve "parçala, böl u/yut" stratejisi temel strateji haline geldi. İşte bu yüzden, postmodern karşılıklı bağımlılık biçimi, modern tek yönlü bağımlılık biçiminden çok daha tehlikelidir. Çünkü postmodern dönemde hakim olan karşılıklı bağımlılık, son kertede, güçlü olana, gücü elinde / kontrolünde bulundurana bağımlılığa dönüşmekte ama bu, ilk bakışta kolay kolay farkedilememektedir. Örneğin, ABD'nin Ortadoğu / Körfez, Balkanlar ve Kafkaslar'daki politikalarını, stratejilerini kendi çıkarlarını garantiye alacak şekilde hayata geçirebilmesi, Türkiye'nin desteğini almasına bağlıdır. Tek faktör ve aktör burada elbette ki Türkiye değildir; ama Türkiye'nin Amerika'ya verdiği destekten vazgeçmesi ve Amerikan politikalarına ters bir politika izlemesi,

Amerika'nın bu üç bölgedeki politika ve stratejilerinin başarıyla uygulanabilmesini büyük ölçüde zora sokar ve sonuçta Amerikan hegemonyasını hiç de küçümsenemeyecek boyutlarda sarsar.

**... Postmodern Hegemonya'ya Ya Da "Böl, Parçala, U/yut'a**

İşte postmodern siyaset / uluslararası ilişkiler teorisi bu noktadan sonra işlemeye başlıyor ve her şeyin güçlü olanın (burada Amerika'nın) lehine sonuçlanmasına imkan tanıyor: ABD, pek çok konuda Türkiye'yi destekliyor ama bir şartla: Amerika'nın çıkarlarına hizmet etmesi, Amerikan çıkarlarıyla çelişmemesi şartıyla. Amerika, Türkiye'yi taşeron olarak görüyor ve kullanıyor. Amerika'nın Türkiye'ye bağımlılığı, aslında, tüm kurallarını, ilkelerini ve çerçevesini Amerika'nın çizdiği bir bağımlılık olduğu için, bu durum Türkiye'nin işine de yarıyor gibi görünüyor ama gerçekte orta ve uzun vadede Türkiye'nin manevra ve hareket alanını daraltmakla, seçeneklerini asgari düzeye indirgemekle ve Türkiye'nin oynaması gereken asli rolü (Özne, tanımlayan, belirleyen, ABD tarafından üretilen stratejileri uygulayan değil; kendi ürettiği strateji ve politikaları uygulayan bir ülke konumuna gelmesini) önlemeye ya- rıyor.

**28 Şubat ve Türkiye'nin "Osmanlı Misyonu"**

İşte tam bu noktada 28 Şubat projesinin tam da Türkiye'nin oynaması gereken rolü engelleyen bir proje olarak görülmesi gerektiği

gerçeğinin altını özellikle çizmek gerekiyor. Türkiye'nin oynaması gereken rol ne? İki kelimeyle şu: *Osmanlı misyonu*. Türkiye, kısa vadede Osmanlı misyonu rolünü oynayamayabilir ama orta ve uzun vadede böylesi bir rolü oynamadığı sürece, 1990'lı yıllardan bu yana tüm netliğiyle ve çıplaklığıyla tanıdığımız gibi, Türkiye'nin siyasi, ekonomik, kültürel ve toplumsal dinamizmi dinamitlenir.

O halde burada cevabını araştırmamız gereken birbirleriyle ilişkili iki temel soru var: Osmanlı misyonu'ndan kastettiğim şey ne ve 28 Şubat projesinin Türkiye'nin Osmanlı misyonunu üstlenmesini engelleyen bir proje olduğunun göstergeleri, kanıtları var mı?

Bu soruları cevaplandırabilmek için 28 Şubat projesinin ne olduğunu ve niçin yapıldığını anlamamız gerekiyor. 28 Şubat projesinin aktörleri ve savunucuları bu projenin "irtica tehlikesini bertaraf etmek" için yapıldığını açıkça söylediler. Bu nokta herkes tarafından çok iyi biliniyor; ama bunun ne anlama geldiği "postmodern darbe"nin baştan çıkarıcı, ayartıcı özellikleri nedeniyle pek anlaşılabilir ve kavranamadı. "Postmodern darbe"nin aktörleri, postmodern durum'un dili'ni ve enstrümanlarını çok iyi kullandıkları ve topyekûn bir psikolojik savaş yürüttükleri için, "irtica tehlikesini bertaraf etme"nin Türkiye'de İslâm'ı protestanlaştırma / sekülerleştirme projesi olduğu; yani İslâm'ı kişi ile Allah arasında olup-biten bireysel bir inanç meselesine indirgeyerek; siyasi, toplumsal, ekonomik, kültürel yani kamusal hayattan uzaklaştırmayı amaçladığı kavranamadı. Nitekim bu gerçe-

ği başka bir bağlamda 28 Şubat günü CNN-Türk'te yayınlanan 32. Gün'ün 28 Şubat Özel Programı'nda *Rıdvan Akar*, aynen şöyle dile getirmişti: "*Erbakan, uyguladığı iç ve dış politikalarla Türkiye'nin geleneksel olarak Batı yörüngesinde belirlenmiş olan yönünü İslam dünyası yörüngesi yönüne çevirmeye çalışmıştı. O yüzden Refahiyol hükümeti düşürüldü.*"

#### Önümüzdeki 25 Yıl, Türkiye'yi "Osmanlı Misyonu"nu Oynamaya Zorlayacak

Şimdi biraz önce sorduğum iki sorunun cevabını araştırmaya geçebiliriz: Birinci soru şuydu: "Türkiye'nin Osmanlı misyonu" ne demek? Türkiye'nin Osmanlı misyonu, Türkiye'nin bölgesinde kendi stratejilerini ve politikalarını kendisi belirleyen yeniden bölgesel bir

deksleyerek vaziyeti idare etmeye devam edecek olursa, Türkiye, hiçbir zaman bölgesel bir güç olamaz; sadece Amerika'nın veya diğer bölgesel ve küresel güçlerin taşeronluğunu yapmaktan başka bir şey yapamaz. Eğer Türkiye Osmanlı misyonunu üstlenmez de, Batı yörüngesinde kalarak "iş götürmeye" devam edecek olursa, Türkiye'nin Batılılar tarafından siyasi, ekonomik, kültürel ve stratejik olarak çökertilmesi kaçınılmaz hale gelecektir. Özal sonrası dönemde Türkiye'yi çokertme operasyonunu hayata geçirilmeye başlanmıştı. 28 Şubat'ın aktörleri ve savunucuları bu gerçeğin ne kadar farkındalar orası pek bilinmez ama 28 Şubat sürecinden sonra Türkiye'nin içine sürüklendiği bunalımlar yumağı, söylediğimiz şeyleri çok açık ve net bir şekilde doğrulamaktadır.

Türkiye, yüzyıl önce, tıpkı İn-

**Türkiye'nin Osmanlı misyonu, Türkiye'nin bölgesinde kendi stratejilerini ve politikalarını kendisi belirleyen yeniden bölgesel bir güç haline gelmesi, kendine özgü iddia ve sözlere sahip olması, proje ve stratejiler geliştirmesi demektir.**

güç haline gelmesi demek. Türkiye'nin bölgesel bir güç olabilmesi için kendine özgü iddia ve sözlere sahip olması, proje ve stratejiler geliştirmesi kaçınılmazdır. Bu da Türkiye'nin kendine özgü bir yörünge oluşturmaya, bu yörüngeyi de İslam dünyasını merkeze alarak hayata geçirmenin yollarını araştırması, imkanlarını hazırlaması ile mümkün olabilecek bir şey.

Eğer Türkiye böyle bir misyonu ve rolü üstlenmekten kaçınır da, her şeyini Batı yörüngesine en-

giltire, Fransa, Almanya ve Rusya gibi emperyal bir güçtü. Türkiye dışındaki bu ülkelerin hepsi de dün fiilen hakim oldukları yerlerde bugün fiilen söz sahibiler; ama yalnızca Türkiye, dün fiilen hakim olduğu yerlerin hemen hiç birinde söz sahibi bile değil. Burada anlaşılması zor bir terslik var. Üstelik de Osmanlı coğrafyası'nda büyük bir vakumun (boşluk) yaşandığı ve bu vakumun başkaları tarafından doldurulmaya çalışıldığı bir zaman diliminde Türkiye'nin kısa vadede

olmasa bile orta ve uzun vadede bu boşluğu yeniden kendisinin doldurması için gerekli olan tüm hazırlıkları yapması kaçınılmazdır.

Kaçınılmazdır, diyorum; çünkü önümüzdeki 25 yıl içinde, Osmanlı coğrafyasındaki Batı güdümlü seküler / totaliter / bölücü sistemlerin hepsi tarihe karışacak; bu coğrafyada cetvellerle çizilen yapay sınırlar ortadan kalkacak ve bölge ülkelerinin tümünde halklar kendi kaderlerini kendileri belirlemeye başlayacaklar. Ayrıca bu coğrafyadaki ülkeler arasında, tıpkı Avrupa, Latin Amerika ve Uzak Asya'da olduğu gibi bölgesel ekonomik, kültürel, siyasi ve hatta askeri işbirliği projeleri ve örgütleri kurulacak; eğer bu tür bir bütünleşme gerçekleştirilemeyecek olurlarsa, bu ülkelerin tarihten resmen olmasa bile fiilen silineceklerini asla gözardı etmemek gerekiyor.

Ancak dünyanın hızla küreselleşmesi, hem sömürgeciler tarafından çizilen sınırların, hem de sö-

her tarafta duyulmaya, gözlenmeye başlanması, Türkiye'yi, yeniden tarihi rolünü, yani Osmanlı misyonunu üstlenmeye zorlayacaktır.

Türkiye'nin Osmanlı misyonunu üstlenmesi, İslâm'ı kamusal hayattan uzaklaştırma politikalarından derhal vazgeçmesi ve İslâm'la, İslâm tarafından tanımlanan, belirlenen, şekillendirilen tarihsel, toplumsal ve kültürel derinliğiyle barışması kaçınılmazdır.

Türkiye'nin Osmanlı misyonunu üstlenmesi Avrupa ve Batı ile ilişkilerini sıfırlaması anlamına gelmiyor. Tam aksine İslâm dünyasını yöreğine alarak hem Batı ile hem de Rusya, Çin ve diğer Uzak Asya ülkeleriyle güçlü ilişkiler ve ittifaklar girmesini gerektiriyor. Tıpkı Osmanlı'nın yaptığı gibi.

Ancak şu an kısa vadede Türkiye'nin Osmanlı misyonunu üstlenmesini mümkün kılacak konjontür de, şartlar da mevcut değil. Ama orta ve uzun vadede, önü-

kalıcı çıkar yoludur. Bu konuda, cihet-i askeriye'den ve hariciye'den gelen bazı sinyallerin umut verici olduğu gerçeğini vurgulamam gerekiyor.

28 Şubat projesi, neresinden bakarsanız bakın, Türkiye'nin küresel güçler tarafından postmodern yöntemlerle kuşatılması ve köşeye sıkıştırılması ve Osmanlı misyonunu üstlenmesinin önlenmesi girişimidir.

Bu projenin Türkiye'nin önüne ayakbağı olduğu, hareket ve manevra alanını sınırladığı, elitlerle toplum arasındaki ilişkileri fena halde hodduğu, ülkede nefes alınmasını ve ülkeninse dışarda nefes almasını bile son derece zorlaştırdığı gerçeğinin gerek Genelkurmay tarafından, gerekse bürokrasi tarafından görülmeye başlandığı gibi "güçlü bir izlenim"e sahibim.

#### Erbakan'ı 28 Şubat'ın Günah Keçisi Yapmak!

Bu sürecin Türkiye'ye yeniden rahat bir nefes aldırabilmesi, Türkiye'nin içerde ve dışardaki manevra ve hareket alanlarını ve kabiliyetlerini geliştirebilmesi ve genişletebilmesi için küresel güçlerin "fundamentazim tehlikesini bertaraf etme" projelerinin bir uzantısı olarak Türkiye'ye yutturdıkları (=dayattıkları demek oluyor) 28 Şubat projesi ile yapılan hayatî yanlışlıkların gözden geçirilmesi zorunludur.

Burada 28 süreci ve Erbakan'ın bu süreçte oynadığı role ilişkin yanlış kanaatlerin silbaştan yeniden gözden geçirilmesi ve tashih edilmesi gerektiğini vurgulamak ve yazının son bölümünde bu konudaki gözlemlerimi (ve uyarıları-

**28 Şubat projesi, neresinden bakarsanız bakın, Türkiye'nin küresel güçler tarafından postmodern yöntemlerle kuşatılması ve köşeye sıkıştırılması ve Osmanlı misyonunu üstlenmesini önlenmesi girişimidir.**

mürgeciler tarafından doğrudan veya dolaylı olarak ayakta tutulan veya desteklenen totaliter sistemlerin ömürlerinin sayılı olduğunu artık herkes tarafından açık ve net bir şekilde görülüyor ve bekleniyor olması, bölgedeki ülkelerin halklarının kendi geleceklerini kendilerinin belirlemeye başlamalarını, kendi kaynaklarını artık Batılılara peşkeş çekmeyecek şekilde harekete geçmelerinin sinyallerinin

müzdeki 25 yıl içinde bu konuda gerekli hazırlıkları, stratejileri ve politikaları belirlemesi, Türkiye'nin küresel güçler tarafından postmodern ve dolayısıyla baştan çıkarıcı söylemlerle kuşatılmasından, köşeye sıkıştırılmasından ve her bakımdan sıradan ve kontrol edilecek ve kontrol altında tutulacak ve kaçınılmaz olarak kriz üzerine kriz yaşayan bir ülke konumundan kurtulabilmesinin tek ve

mi?) serdetmekte yarar görüyorum.

Erbakan'ın 28 Şubat sürecinin yaşanmasında oynadığı rolle ilgili olarak bazı elitlerde ama özellikle de Türkiye'deki bazı "İslamcı" çevrelerle "muhafazakâr-sağ" kesimlerde hâkim olan son derece yanlış bir yaklaşım hâlâ sakız gibi ağızlarda çiğnenmeye devam ediliyor.

Söyle bir yaklaşım bu: "Erbakan, Refahyol'un Başbakan'ı olarak izlediği yanlış politikalar nedeniyle Türkiye'deki güç odaklarıyla çıkar çevrelerinin tepesini attırdı, ülkede gerilimi tırmandırdı ve 28 Şubat müdahalesinin gerçekleştirilmesine ve sonuçta bugüne kadar elde ettiğimiz kazanımların, hakların ve özgürlüklerin bir kalemde uçup gitmesine neden oldu".

28 Şubat müdahalesi nedeniyle Erbakan'ı günah keçisi haline getiren bu yaklaşım, sözünü ettiğim çevrelerde bir hayli yaygın bir yaklaşımdır. Ancak ben bu yaklaşımın pek çok bakımdan son derece yanlış, haksız, insafsız ve miyop bir yaklaşım olduğunu düşünüyorum. Bu yaklaşımı dillendiren kişiler, Türkiye'deki seküler sistemin yapısını, toplumla ilişkilerini (=ilişkizliğini), 28 Şubat müdahalesinin neden yapıldığını ve en önemlisi de 28 Şubat'ın küresel boyutlarını kavramakta zorlanan kişiler.

Burada Erbakan'ın, içerdeki ve dışardaki güç ve çıkar odakları tarafından fena halde kuşatıldığı bir ortamda yaptığı yanlışlıkları asla gözcardı etmiyorum. Ancak Erbakan'ın yanlış/lık/larını eksene alarak 28 Şubat müdahalesini asla anlayamayacağımızı ve anlamlandıramayacağımızı bilelim. Necati Çelik ve benzerlerinin yaptıkları, Erbakan'ı günah keçisi durumuna

düşüren, 28 Şubat meselesinde asıl tartışılması gereken sorunları gözardı ettiren tartışmaların, bu meselede, basiretimizin, ferasetimizin ne kadar bağlandığını ve ürkütücü bir zihin kayması yaşadığımızı gösteren son derece anlamsız, tabansız, insafsız, neye hizmet ettiği düşünülmeyen yapılan -en hafif

**İslâm ülkelerindeki tüm İslâmi söylemlerin ve faaliyetlerin tıpkı Türkiye'de olduğu gibi yoğun bir şekilde baskı altına alındığını, İslâm'ın sekülerleştirilmeye / protestanlaştırılmaya çalışıldığını görmüyor muyuz?**

ifadeyle- talihsiz açıklamalar olduğunu düşünüyorum.

Erbakan'ın yanlışlıkları bu meselelerin arızı unsurlarını ve boyutlarını oluşturuyor. 28 Şubat meselesinde atlanan, görülemeyen, kavranamayan asıl can alıcı nokta (=asli / temel unsur) şu: Adına ne dersek diyelim, bu süreç, şu ya da bu şekilde yaşanacaktı. Erbakan başbakan olduğu veya Erbakan bir takım yanlışlıklar yaptığı için bu süreç yaşanmış değil. Burada gözden kaçırdığımız hayati nokta şu: 28 Şubat türü böyle bir süreç keskinleşecek ve bu süreçte alınan kararlar, er ya da geç alınacaktı. 11 Eylül olayından sonra benzer kararların küresel ölçekte alınmasının artık kaçınılmaz hale geldiğini; İslâm ülkelerindeki tüm İslâmi söylemlerin ve faaliyetlerin tıpkı Türkiye'de olduğu gibi yoğun bir şekilde baskı altına alındığını, İslâm'ın sekülerleştirilmeye / protestanlaştırılmaya çalışıldığını görmüyor muyuz?

O halde, 28 Şubat nedeniyle Erbakan'ı günah keçisi haline getirmek hangi insafa, vicdana ve

akla sığar? 28 Şubat'ın Erbakan'a imzalatılan bir proje olması, elbette ki, çok trajik bir durumdur. Ama 11 Eylül numarasından da çok net bir şekilde anlaşılıyor olması gerekir ki, Türkiye'de böyle bir proje, Erbakan veya bir başka "İslamcı" bir Başbakan hükümetin başında olmasa bile, mutlaka ha-

yata geçirilecekti. Artık kafamızı kumdan çıkarsalım. Çünkü burada küresel bir proje ile karşı karşıyayız ve bu proje, 1989'da Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra küresel olarak benimsenen "fundamentalizm tehdidini veya tehlikesini bertaraf etme" stratejisinin ürünü veya uzantısı olan bir projedir.

#### 28 Şubat'ın Zaafırları: Türkiye'nin İmkânları

Bu noktada üzerinde kafa yorulması gereken önemli birkaç hayati mesele var: Birinci mesele, 28 Şubat türü projelerin "İslamcı" bir Başbakan'a imzalatılması meselesidir. Burada tam postmodern bir müdahale ile karşı karşıyayız: Öyle bir şey yapacaksınız ki, yaptığınız bu şey, bu şeyi yapan kişiye ve bu kişinin temsil ettiği söyleme ve harekete de içerden veya dışardan büyük bir darbe vurmuş olacak! Erbakan'a ve Erbakan'la yapılan şeyin bir benzerini bugün aynen MHP'ye ve MHP eliyle yapıyorlar! Ancak MHP'nin başında "derin

güçler"le dirsek teması olan kişiler olduğu için MHP, bu kendini-bitirme işinden parti olarak güçlenerek bile çıkabilir; ama ortada "Anadolu insanı"nın MHP'sinden eser bile kalmayabilir!

İkinci mesele: Erbakan'ın "Osmanlı misyonu"nu temsil meselesi. Ben, Menderes ve Özal'ın kısmen, Erbakan'ın ise esas itibarıyla "Osmanlı misyonu"nu üstlendiklerini, bu yüzden lanetlendiklerini ve cezalandırıldıklarını düşünüyorum. Bu konuda yakıcı ve yıkıcı bir zihin kayması yaşandığını gözlemliyoruz. Bu tür kişiler, Erbakan'ın Osmanlı misyonunu üstlenemeyecek kadar "yerelci, hayalci [üstelik de görevini] liyakatle yerine getiremeyen" bir lider profili çizdiğini iddia edebiliyorlar.

Bu iddia da, son derece insafsız bir iddia ve ben, bu konuda tam tersi bir durumun geçerli olduğunu düşünüyorum. Erbakan'ın Başbakan olduğu dönemde Londra'daydım. Ve Yeni Şafak, Zaman ve Kanal 7'ye sürekli haber geçiyordum. Erbakan'ın Başbakan oluşu sadece İngiliz basınında ve medyasında değil, bütün Batı basınında ve medyasında ürküntüyle karşılandı ve "Osmanlı'nın gelişi" olarak özetleyebileceğim bir dille verildi. Ayrıca Erbakan'ın başbakanlığından önce (kısmen Özal dönemi hariç) Türkiye ile ilgili Batı basınında Türkiye'ye hemen hemen hiç yer verilmezdi. Ama Erbakan'ın başbakan olduğu 11 aylık dönemde İngiliz gazetelerinin dış haberler sayfalarında haftada en az iki-üç gün Türkiye manşet oluyordu. İstanbul'da birkaç hafta önce yapılan ve 70 küsur ülkenin en üst düzeyde katıldığı AB-İKÖ Forumu gibi devasa bir olay bile -dikkatle izledim- İngiliz, Amerikan, Fransız, İtalyan ve Alman TV'lerinde

haber olarak bile verilmedi. Eğer bu işi, Erbakan (yani bu işin doğrudan muhatabı / öne'si) düzenlemiş olsaydı, Batı medyasında yer yerinden oynardı! Nitekim Erbakan'ın "Osmanlı misyonunu" üstlendiğinin en önemli göstergesi olan D-8 toplantıları sırasında Batı medyası, "ne oluyor? Türkiye, Osmanlı'nın rolünü mü oynamaya soyunuyor?" gibi soru(n)larla yatıp kalkıyordu. (İngiltere'den dört isimle ancak haber yetiştirebiliyordum o zamanlar!).

Erbakan'ın "Osmanlı misyonu"nın örnekleri olarak görülebilecek "İslam Dinari", "İslam Ortak Pazarı", "İslam NATO"sı gibi isimlerle anlattığı ve 1970'lerde kendisiyle alay edilen projelerin benzerleri, bugün Avrupalılar, Latin Amerikalılar, Uzak Asya ülkeleri tarafından hayata geçirilmiş durumda. Yarın bu projeler, İslâm dünyasında da er ya da geç ama mutlaka hayata geçirilecek.

#### Bir İmkân Olarak 28 Şubat

Bu projeler, İslâm'ın siyasi, ekonomik ve kültürel bir güç olarak yeniden tarih sahnesine çıkmasının hem enstrümanları, hem de böyle bir fenomenin göstergeleridir. O yüzden yerli ve küresel 28 Şubat aktörleri, böylesi bir şeyin hayata geçirilmeye çalışılmasından fena halde rahatsız oldular. Birileri rahatsız olacak diye, durduğumuz yeri ve duruşumuzu terkedecek değiliz, elbette ki! Oysa en tehlikeli şey budur!

Hiçbir şey bedelsiz elde edilemez. Biraz, hazırlanma, kolaycılığa yatkın olanlar, bedel ödemekten korkarlar.

28 Şubat'ın ödettiği bedelden almamız gereken hayati dersler var. Bu açıdan ağlayıp sızlanmayı

ve ona buna gelişigüzel şekillerde saldırmayı bırakıp 28 Şubat'ın öğrettiği dersleri ve sunduğu imkanları keşfetmenin yolları üzerinde kafa yoralım.

Benim Erbakan'ın Başbakan olduğu 28 Şubat tecrübesinden çıkarılması gerektiğini düşündüğüm sonuçlar (veya imkânlar) özetle şöyle:

**Birincisi:** 1908'den itibaren "Anadolu insanı" İslâmî bir söylemle 90 yıl aradan sonra ilk kez iktidara geldi. Bu önemli bir başarıdır.

**İkincisi:** Erbakan, içerdeki ve dışardaki tüm güç odakları ve çıkar çevrelerinin baskılarına, engellemelerine rağmen bu ülke insanının bu ülkeyi yönetebileceğini "gösterdi".

**Üçüncüsü:** Türkiye'de son otuz yıl boyunca oluşan "İslamcı söylem"ın zaman zaman kolaycı, ucuzcu, hazırlanma, sağ, "populist", köksüz zaafı sergilediği ortaya çıkmış oldu. Ama öte yandan Türkiye insanının oyunlara, provokasyonlara gelmeyecek; kızıllara, numaralara, tezgahlara yenilmeyecek, teslim olmayacak kadar derüni bir sergi, sükûnet ve irfan sahibi olduğu kanıtlanmış oldu.

**Sonuç:** Allah demenin gerçekten yasaklandığı, Kur'an'ın bile ahırlarda, yer altlarında öğrenildiği; hafızların bile ancak trenlerde yetiştirilebildiği bu ülkenin insanları, İslâmî söylemi eksene alan bir hareketi / söylemi tüm zaafılarına ve retorikselliklerine rağmen nasıl iktidara getirdiyse; yarın da, kendine özgü reflekslerle ve zeka ile bu ülkenin yeniden Osmanlı misyonunu üstlenmesini sağlayacak bir medeniyet sıçraması gerçekleştirmesinin yollarını bulacak ve iliklerimize kadar yaşadığımız küresel kuşatmayı yaracak, geri püskürtecektir. ■